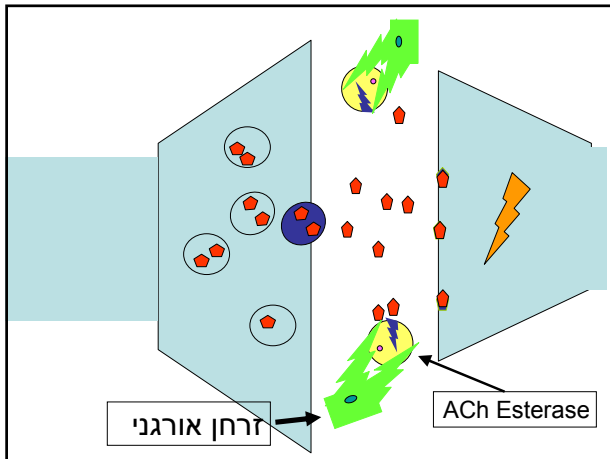

היכן קיימים?

- זרחנים אורגניים בשימוש אזרחי קיימים בעיקר בחומרי הדברה, כדוגמת מלתיון ופרתיון בשימוש חקלאי.
- חומרי הדברה לשימוש ביתי בשל מחירם הזול (יש לציין כי בארה"ב נאסר השימוש בז"א בסביבה הביתית).
- כחומרי לחימה כימיים גזים כדוגמת VX סארין וכד'.
- כחומרי לחימה כימיים מאולתרים. לפרטים ואופן ההכנה נא לפנות לאתר החמאס באינטרנט.

זרחנים אורגניים Organic Phosphates

מגן דוד אדום בישראל
אגף רפואה
נכתב ע"י ארז גלר ושי לאופר

אופן הפעולה של הז"א

- חדירה לגוף: דרך מערכת הנשימה.
 - חלק מהגזים חדירים גם במגע עם העור.
 - כמובן שבליעה בשוגג של חומרי הדברה תגרום אף היא להרעלה.
 - השפעה על מערכת הגוף תוך שניות עד דקות.
- גז עצבים מנטרל את האנזים המפרק AChE, וכך הניורטרנסמיטור נשאר בסינפסה ומפעיל את הרצפטורים יתר על המידה.

סימנים קליניים - דגשים

- הפרעות קצב שכיחות: VT/VF
- הגדרת מצבו של הנפגע תבוצע על פי מצבו הנשימתי
- יש לשים לב כי בנפגע בינוני הקליניקה בשיאה!

לב	הכרה	נשימה	שרירים	עור עיכול	עיניים	
קל	מלאה	קוצר נשימה קל (תרחורים לחים)	ירעד קל (פסיקולציות)	יבחילות יזיעה יכאבי בטן יגרד	יצריבה ידמעת קלה יזיעה יכאבי עיניים	
בינוני	טאכיקרדיה	קוצר נשימה חרף יתרחורים מפושטים ע"פ שתי הריאות	יפרכוסים	יהקאות ישלשולים יזיעה רבה יקצף מהפה ומהאף	ידמעת יצריבה ימיזיס- יזיעה רבה יאישונים בולטת מאד	
קשה	מחוסר הכרה	יאפניאה	ישיתוק רפה	יאישונים על סוגרים	יאישונים מורחבים	

דגשים לטיפול

- אבחון מהיר והרחקה מגורם כולל הפשטה (עם כיוון הרוח) מהבגדים שתגן על המטפל ועל המטופל כאחד.
- טיפול לפי ה-ABC.
- טיפול תרופתי עפ"י מצב הנפגע.
- מהירות הטיפול התרופתי הינה המפתח לפירוק הקשר שנוצר בין הז"א לבין האציטיל כולין אסטרז.

תרופות שכיחות בשימוש

- **אטרופין** – מעכב תחרותי, חוסם את האצטיל כולין. 1Mg למבוגר. 0.5Mg ילד/קשיש.
- טוקסוגונין – אחראי על פירוק הקשר שבין הזרחן האורגני לבין הא.כ. אסטרז. 250 Mg באמפולה. הזרקה איטית לוריד.
- סקופולאמין – פעולתו זהה לפעולת האטרופין, תרופה זו חוזרת BBB.
- ASSIVAL – נוגד פירכוסים.